

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám:

IV/ 0 1 2 6 4 - 4 / 2019

Érkezett:

2019 OKT 17.

Példány:

1

Kezelőiroda:

Melléklet:

db

**Alkotmánybíróság**

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Postacím: 1535 Budapest, Pf. 773.

tértivevényes

Hiv. ügyszám: **IV.1264-3/2019**

Tárgy: Kiegészített alkotmányjogi panasz

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Figyelemmel a tisztelt Alkotmánybíróság Főtitkárának 2019. szeptember 13. napján kelt, hivatkozott számú tájékoztatásában foglaltakra, az eredeti indítvány kiegészítésével, azzal egységes szerkezetben indítványomat további **kellő alkotmányjogi szempontú indokolással kiegészítve** az előírt 30 napos határidőben ismételten benyújtom. Az eredeti indítványhoz képest végrehajtott kiegészítéseket **dőlt betűvel** jelezzük.

Változatlanul kéri indítványozó a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria Pf.I.21.127/2018/2 sz. végzése, a Fővárosi Törvényszék 53.Pf.638.903/2017/3. sz. részitélete (a Budai Központi Kerületi Bíróság 19.P.XI.22.827/2016/25. sz. ítéletére kiható) alaptörvényellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg, mert ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében szereplő tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való joggal.

A 2019. július 22. napján kelt alkotmányjogi panaszban indítványozó részletesen előadta a támadott bírósági döntésekkel összefüggésben a tisztelt Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó tényeket és (alap)törvényi rendelkezéseket, a vizsgálandó bírói döntés(ek)e)t, az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit, az alapjogi sérelem lényegét, indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, továbbá a tisztelt Alkotmánybíróság döntésére irányuló határozott kérelmet.

Indítványozó az alkotmányjogi panasz beadványában a tisztelt Alkotmánybíróság honlapján elérhető alkotmányjogi panasz minta szerkezetét követve terjesztette elő, de annak felépítésében, szerkezetében és tartalmának kialakításában segítségünkre volt a tisztelt Alkotmánybíróság Főtitkára által szerkesztett kézikönyv - Az alkotmányjogi panasz kézikönyve, **HVG-ORAC, 2015**, szerk. Bitskey Botond és Török Bernát).

Álláspontunk szerint az eredeti alkotmányjogi panasz indítvány már tartalmazta a tisztelt Alkotmánybíróság Főtitkárának 2019. szeptember 13. napján kelt tájékoztatójában foglaltakat, és eredeti alkotmányjogi panasz beadvány befogadásra alkalmas volt, de beadványunk könnyebb érthetősége érdekében az alábbi - kiegészített - indítványt nyújtjuk be.

Alulírott, [redacted] csatolt
ügyvédi meghatalmazással igazolt jogi képviselőm Bolvári Zoltán ügyvéd ([redacted])
[redacted] útján az
Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria Pfv.I.21.127/2018/2 sz. végzése, a Fővárosi Törvényszék 53.Pf.638.903/2017/3. sz. részítélete (a Budai Központi Kerületi Bíróság 19.P.XI.22.827/2016/25. sz. ítéletére kiható) alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg, mert ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében szereplő tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való joggal.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

Jogalap

A kérelem anyagi jogi jogalapja Magyarország Alaptörvényének XXVIII. cikk (1) bekezdés [tisztességes bírósági eljáráshoz való jog] és a XXVIII. cikk (7) bekezdés [jogorvoslathoz való jog].

A kérelem eljárásjogi alapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a és 43. § (1) és (4) bekezdése, amely alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntések Alaptörvénnyel való összhangját, és megsemmisítheti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntéseket.

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Indítványozó társasház a közgyűlési határozat érvénytelenségének megállapítása iránti perben alperesként vett részt. A 19.P.XI.22.827/2016/25. sz. ítéletében a Budai Központi Kerületi Bíróság, mint elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes közgyűlésén meghozott 2016.05.27.2., 2016.05.27.3. és 2016.05.27.4. számú határozatok érvénytelenek.

Indítványozó alperes az ítélet ellen fellebbezéssel élt. Egyebek mellett alperes a fellebbezésének 6. pontjában arra hivatkozott, hogy **a határozat érvénytelenné nyilvánítása nem hatályosulhat, érvénytelenné nyilvánítás nem lehetséges** és előadta erre vonatkozó érvelését az alábbiak szerint.

A 2016.05.27/2. számú határozattal a közgyűlés a 2015. évi pénzügyi beszámolót fogadta el, az elfogadó határozat érvénytelenségének megállapítása a jóváhagyott beszámoló vonatkozásában jogilag értelmezhetetlen, és a határozatra joghatással nincs.

A 2016.05.27/3. számú határozattal a közgyűlés az ott megjelölt a./, b./,c./,d./, e./ tetőjavítási munkák elvégzéséről és megrendeléséről döntött, ugyanakkor a határozat végrehajtásának következményei visszafordíthatatlanok voltak már a kereset előterjesztésének időpontjában is, ugyanis az alperes társasháznak a vállalkozó felé fizetési kötelezettsége keletkezik, ami alól a határozat érvénytelenségének megállapítása esetén sem mentesülhet. E körben hivatkozott az alperes a P.24664/2011/23. számú bírósági határozatra, mely kimondja, hogy nem lehet érvényteleníteni egy olyan határozatot, amely végrehajtásra került, és a társasházi közgyűlési határozatból következő kötelezettsége a társasháznak már megkeletkezett.

A 2016.05.27/4. számú határozattal a közgyűlés elfogadta a 2016. évi költségvetést, beleértve a 3000,-Ft/hónap közös költséget és a 4.000.000,-Ft rendkívüli befizetést, a rendkívüli befizetés előírására az alperes társasház által a tetőjavítási munkák kapcsán kötött, a vállalkozók által teljesített vállalkozási szerződésben vállalt alperesi kötelezettségek teljesítéséhez volt szükség. Amennyiben a költségek fedezetéről szóló határozat érvénytelenségének megállapítása kérhető lenne, a társasház által kötött szerződésekből eredő kötelezettségei alól az alperes társasház akkor sem mentesülhet, a vállalkozókat ki kell fizetnie.

Indítványozó fellebbezése 6. pontjában azon álláspontja alapján támadta az elsőfokú ítéletet, hogy **indítványozó alperes egy külön elbírálendő jogkérdésnek tekinthető**, hogy határozat érvénytelenné nyilvánítása nem hatályosulhat, érvénytelenné nyilvánítás nem lehetséges az előbb írt körülmények fennállása esetén.

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság az alperesi fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján - tárgyaláson kívül - bírálta el, az elsőfokú bíróság 19.P.IX.22.827/2016/25. számú ítéletét részítéletnek tekintette, és helybenhagyja azzal, hogy kétséget kizáróan megállapította, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy öt felperes perbe vitt keresetét bírálta el, azokról az ítélet rendelkező részében érdemben maradéktalanul nem döntött (Pp. 213. § (1) bekezdés) annak ellenére, hogy ítélete indokolásában rögzítette, hogy az utóbb felperesi oldalon perbe lépett II.-V. rendű felperesek keresetükkel elkéstek. A fenti eljárási szabálysértésre tekintettel azonban nem látta szükségszerűnek az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéséhez, az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 213. § (2) bekezdésére figyelemmel részítéletnek tekintette, és ekként bírálta el és utasította az elsőfokú bíróságot arra, hogy ítéletében a II-V. rendű felperesek kereseti kérelméről is döntsön.

A másodfokú bíróság jogerős részítéletével szemben az alperes felülvizsgálati kérelemmel élt a Kúriához. A felülvizsgálati kérelmében az alperes egyebek mellett a kérelme 4. pontjában írottan a felülvizsgálatot azon a jogcímen is előterjesztette, hogy **a Fővárosi Törvényszék nem döntött minden fellebbezési kérelméről**. E körben alperes hivatkozott a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) Pp. 3. § (2) bekezdésére, amely kimondja, hogy a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. Az rPp. 213. § (1) bekezdése előírja, hogy az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben, illetőleg a 149. § alapján egyesített perekben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre. Az rPp. 239. § értelmében az

rPp. Második Részének az elsőfokú eljárásra vonatkozó rendelkezéseit (keresetindítás, tárgyalás, bizonyítás, határozatok) a másodfokú eljárásban is megfelelően alkalmazni kell. Alperes állította, hogy az előzőekre tekintettel a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság megsértette az ítélet teljességének elvét azzal, hogy elmulasztotta kimeríteni a fellebbezést.

A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.21.127/2018/2. sz. végzésével az alperes felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasította. A döntésének indokolása szerint az rPp. 271.§ (4) bekezdés b) pontja szerint nincs helye felülvizgálatnak a társasház tulajdonostársai közösségének szervei által hozott határozatok tárgyában hozott döntéssel szembeni perekben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre utalással hagyta helyben. Az adott esetben a másodfokú bíróság a társasházi közgyűlési határozat érvénytelenségének megállapítása iránti perben azonos jogszabályi rendelkezésre utalással hagyta helyben az elsőfokú bíróság ítéletét, ezért az idézett jogszabályi rendelkezés értelmében nincsen helye felülvizgálatnak. A végzésben kifejtettek értelmében a Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét az rPp. 273.§ (2) bekezdés a) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül, hivatalból elutasította.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Indítványozó előadja, hogy az **indítványozó a jogorvoslati lehetőségeket már kimerítette**, a peres eljárásban a Kúria előtti felülvizsgálati eljárás már lezajlott.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Indítványozó alperes a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság végzését **2019. június 6. napján** alperes jogi képviselő ügyvédi iroda Cégkapujára továbbítottn, elektronikus úton **vette át**. Indítványozó nyilatkozik arról, hogy a jelen alkotmányjogi panasz benyújtása napjával, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közzétételétől számított 60 nap) megtartásra került.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntések kapcsán folyt **peres eljárásban peres félként, alperesként** (fellebbező alperesként, felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperesként) **vett részt**, a támadott bírósági döntések az alkotmányjogi panaszt benyújtó indítványozó jogait nyilvánvalóan érintik.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta

Indítványozó által előterjesztett jelen alkotmányjogi panaszban feltárássra kerül, amennyiben a perben eljáró bíróságok az eljárást az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint folytatták volna le, akkor a kereset szerinti bírói döntésre, annak jogerőre emelkedésére nem kerülhetett volna sor, anélkül, hogy a fellebbezési és felülvizsgálati eljárásban az indítványozó által felhozott jogkérdést megvizsgálták volna. Indítványozó fellebbezésével érintett valamennyi jogkérdésben az elsőfokú ítéletet a

másodfokú bíróságnak érdemben el kellett volna bírálnia. Továbbá a Kúria alaptörvény-ellenesen alkalmazta az indítványozó teljes felülvizsgálati kérelmére az rPp. 273.§ (2) bekezdés a) pontját, a 271.§ (4) bekezdésére hivatkozással, vagyis bíróságok által elkövetett alaptörvény-ellenesség a bírói döntést érdemben befolyásolta.

Az elsőfokú bíróság a felperesi keresetének helyt adó ítéletet hozott, amelyet indítványozó több okból támadott, egyebek között állította, hogy a közgyűlési határozatok tartalma alapján az érvénytelenítés nem lehetséges (függetlenül egyébként attól, hogy alaki okokból, eljárási jogsértés miatt esetlegesen az érvénytelenítésnek helye lenne). Ezzel jogkérdéssel a másodfokú és a felülvizsgálati bíróság nem foglalkozott, tehát a peres eljárásban a perorvoslatok során érdemben meg nem vizsgált jogkérdés fordult elő. Az indítványozó által felvetett külön jogkérdés rendes és rendkívüli perorvoslati szakban való vizsgálatának elmaradása, indítványozó álláspontja szerint az elsőfokú bírósági döntést érintő hatása miatt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet eredményezett.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Az **Alaptörvény** hatályos rendelkezései szerint:

„**XXVIII. cikk (1)** Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„**XXVIII. cikk (7)** Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

1.1. Az indítványozó alperes a Budai Központi Kerületi Bíróság (elsőfokú) ítélete elleni **fellebbezése 6. pontjában ismertette fellebbezésének arra irányuló jogi érvelését**, hogy a határozat(ok) érvénytelenné nyilvánítása miatt nem hatályosulhat, érvénytelenné nyilvánítás miatt nem volt lehetséges.

Az indítványozó alperes e külön jogkérdés érdemi megvizsgálását várta volna el a másodfokú bíróságtól, mert alperes álláspontja szerint függetlenül attól, hogy a társasházi közgyűlés határozata esetlegesen alaki okból érvénytelen, a társasházi határozat érvénytelenségének megállapítása nem lehetséges, ha a határozat tartalmából következően az érvénytelenné nyilvánítás fogalmilag kizárt.

Az indítványozó alperes **fellebbezésében előadottak szerint** az első fokon eljáró bíróság három határozat érvénytelenségét állapította meg.

A 2016.05.27/2. számú határozattal a közgyűlés a 2015. évi pénzügyi beszámolót fogadta el. Az elfogadó határozat érvénytelenségének megállapítása a jóváhagyott beszámoló vonatkozásában jogilag értelmezhetetlen, és a határozatra joghatással nincs. A beszámoló egy számviteli állapot – a gazdálkodó év végi pénzügyi, gazdasági helyzetének rögzítése - azon

nem változtat, hogy érvényes vagy érvénytelen határozattal fogadják el. Megjegyzi alperes, hogy érvényes határozattal elfogadott beszámoló is lehet hibás. Statikus állapotából következően a következő év (tárgyév) beszámolójában a változásokat az előző évhez viszonyítva vezetik (könyvelik). Ezáltal a 2016. évi beszámoló elfogadásával a 2015. évi beszámoló ismételt megerősítésre kerül. A beszámoló elfogadásáról szóló határozat érvénytelenségének megállapítása eképpen nem lehetséges.

A 2016.05.27/3. számú határozattal a közgyűlés az ott megjelölt a./, b./,c./,d./, e./ tetőjavítási munkák elvégzéséről és megrendeléséről döntött. A határozat végrehajtásának következményei visszafordíthatatlanok voltak már a kereset előterjesztésének időpontjában is. A műszaki munkálatok megvalósítása esetén az alperes társasháznak a vállalkozó felé fizetési kötelezettsége keletkezik, ami alól a határozat érvénytelenségének megállapítása esetén sem mentesülhet. Az elsőfokú bíróság a saját ítélezési gyakorlatával is ellentétesen (ld. hasonló ügyben Budai Központi Kerületi Bíróság P.24664/2011/23. számú határozata közgyűlési határozat érvénytelenségének megállapítása tárgyában. Bíró: ██████████)árt el, ezt a szempontot teljesen figyelmen kívül hagyta. Nem lehet érvényteleníteni egy olyan határozatot, amely végrehajtásra került, és a társasházi közgyűlési határozatból következő kötelezettsége a társasháznak már megkeletkezett.

A 2016.05.27/4. számú határozattal a közgyűlés elfogadta a 2016. évi költségvetést, beleértve a 3000,-Ft/hónap közös költséget és a 4.000.000,-Ft rendkívüli befizetést. Ez a határozat fogalmilag szintén nem érvényteleníthető, mert a 2016. évi költségvetés egy terv, egy javaslat. A közös költség akkor is (változatlanul) 3.000,-Ft/hó tulajdoni hányadokként, mert korábban is ennyi volt, a rendkívüli befizetés előírása pedig szükséges az alperes társasház által a tetőjavítási munkák kapcsán kötött, a vállalkozók által teljesített vállalkozási szerződésben vállalt alperesi kötelezettségek teljesítéséhez. Amennyiben a költségek fedezetéről szóló határozat érvénytelenségének megállapítása kérhető lenne, a társasház által kötött szerződésekből eredő kötelezettségei alól az alperes társasház akkor sem mentesülhet, a vállalkozókat ki kell fizetnie.

Mint a Fővárosi Törvényszék másodfokú részítéletének indokolásából kiderül, a másodfokú bíróság rögzítette az indítványozó alperes fellebbezésének leírásában az alperesi fellebbezés 6. pontjában írottakat az alábbiak szerint:

„(...) Kizárja továbbá az érvénytelenségi megállapítását az is, hogy a 2. számú határozat egy 2015. évi pénzügyi beszámolót elfogadó határozat, amely egy számviteli állapot, a gazdálkodási év végén a pénzügyi és gazdasági helyzetet rögzíti. A 3. számú határozattal elfogadott kivitelezési munkákról szóló döntés pedig végrehajtásra került, a munkákat már a kereset előterjesztésének időpontjára elvégezték, így az gyakorlatilag visszafordíthatatlan helyzetet teremtett, abból a társasháznak már nyilvánvaló lejárt kötelezettsége keletkezett a kivitelezők irányában. A 2016. évi költségvetést elfogadó 4. számú határozat érvénytelenségének megállapítása pedig fogalmilag kizárt miután itt egy tervről, javaslatról van szó, amelyben a korábbi években előírt közös költség fizetési kötelezettségen nem változtattak, így az a továbbiakban is nyilvánvalóan érvényes kötelezettség, a rendkívüli befizetés előírására pedig egy már elvégzett és kifizetett munkák alapján került sor. (...)”

Megvizsgálva a másodfokú jogerős részítélet indokolását – részítélet 5. és 6. oldal – egyértelműen kitűnik, hogy az alperes fellebbezésének fenti hivatkozása a másodfokú bíróság által a fellebbezési eljárásban nem lett megvizsgálva, arra a másodfokú részítélet nem terjed ki. Az ügy érdemét érintő kérdésben, fellebbezési kérelmi kérdésben nem

döntött a másodfokú bíróság. Az indítványozó alperes álláspontja szerint az esetleges – általa egyébként a perben vitatott alaki – eljárási szabálysértés ellenére a 2., 3. és 4. számú határozatok érvénytelenítése nem lehetséges, hiszen az érvénytelenítés a jelenti, hogy az érvénytelen határozat joghatás kiváltására alkalmatlan, ezen társasházi határozatok esetében nem lehetséges, a döntés jellege, illetve befejezettsége miatt.

A Fővárosi Törvényszék támadott másodfokú részítélete abban a tekintetben jogsértőnek tekinthető, hogy a peres iratokban fellelhető alperesi fellebbezés és a másodfokú részítélet tartalmi egybevetéséből következően a másodfokon meghozott bírói döntés nem merítette ki az indítványozó alperes teljes fellebbezési kérelmét, ami ellentétes rPp. 3. § (2) bekezdése, 213. § (1) bekezdése, valamint rPp. 239. § rendelkezéseivel, illetve a fellebbezés érvelésének figyelmen kívül hagyása nem került megindokolásra.

Az rPp. 3. § (2) bekezdése kimondja, hogy a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van.

Az rPp. 213. § (1) bekezdése előírja, hogy az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben, illetőleg a 149. § alapján egyesített perekben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre.

Az rPp. 239. § értelmében a Pp. Második Részének az elsőfokú eljárásra vonatkozó rendelkezéseit (keresetindítás, tárgyalás, bizonyítás, határozatok) a másodfokú eljárásban is megfelelően alkalmazni kell.

A másodfokú részítéletben megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség kihatott a fellebbezéssel támadott elsőfokú ítéletre is, mert az indítványozó fellebbezése részben elbírátlan maradt, illetve a bíróság a felmerült jogkérdésben indokolási kötelezettségének nem tett eleget.

1. 2. A Kúria támadott végzésében hivatalból elutasította az indítványozó alperes felülvizsgálati kérelmét. Indokolása szerint az rPp. 271.§ (4) bekezdés b) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak a társasház tulajdonostársai közösségének szervei által hozott határozatok tárgyában hozott döntéssel szembeni perekben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre utalással hagyta helyben. Az adott esetben a másodfokú bíróság a társasházi közgyűlési határozat érvénytelenségének megállapítása iránti perben azonos jogszabályi rendelkezésre utalással hagyta helyben az elsőfokú bíróság ítéletét, ezért az idézett jogszabályi rendelkezés értelmében nincsen helye felülvizsgálatnak. A kifejtettek értelmében a Kúria az indítványozó alperes felülvizsgálati kérelmét az rPp. 273.§ (2) bekezdés a) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül, hivatalból elutasította.

Indítványozó nem vitatja, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem meghatározó részében alkalmazhatta az rPp. 271.§ (4) bekezdésének b) pontját, de abban Alaptörvényt sértőnek tekinthető a felülvizsgálati kérelmi eljárásban hozott kúriai döntés, hogy teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a Kúria az indítványozó alperes felülvizsgálati kérelmének 4. pontjában foglaltakat, amelyben azt kifogásolta, hogy a Fővárosi Törvényszék jogerős (másodfokú) részítéletében nem döntött minden fellebbezési kérelméről az ott bemutatott körben és rPp. jogszabályi hivatkozások szerint.

Az rPp. szerint nincs helye felülvizsgálatnak, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre utalással hagyta helyben. A másodfokú bíróság nem hagyhatta jóvá azonos jogszabályi rendelkezésre utalással az elsőfokú bíróság ítéletét, ha nem merítette ki a fellebbezési kérelmet. **A Kúria formálisan helyesen alkalmazta az rPp.**

rendelkezését, ugyanakkor végzése alaptörvény-ellenességét érdemben éppen az okozza, hogy nem észlelte, a másodfokú részítélet nem merítette ki az indítványozó alperes teljes fellebbezését.

2.1. Indítványozó alperes fellebbezésében szerepeltetett külön jogkérdés, jogi érvelés egy lényeges társasházi jogkérdésben való érdemi döntést, bírósági állásfoglalást jelentett volna. Indítványozó szerint a perben előkerült – alperesi védekezésben felhozott – lényeges társasházi jogi jogkérdés egyébként az lenne, hogy **lehetséges-e a közgyűlési határozat érvénytelenné nyilvánítása alaki okból (eljárási jogsértés miatt), miközben a határozat érvénytelenítése fogalmilag kizárt, mivel az érvénytelenítés joghatás kiváltására nem alkalmas (mert pl. a határozatot végrehajtották).**

2.2. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme

a) a hatékony bírói jogvédelem követelménye, a perbe vitt jogról a bíróságnak érdemben kell dönten

Indítványozó álláspontja szerint **a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog** magában foglalja az eljárás azon követelményét, hogy a **bíróság a perbe vitt jogokat és kötelességeket ténylegesen elbírálja**, emiatt a jelen ügyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme állapítható meg. A másodfokú bíróságnak indítványozó fellebbezésében foglalt valamennyi kérelmet és hivatkozást meg kell volna vizsgálnia. A jelen ügyben a másodfokú részítélet indokolásából kiderül, hogy a másodfokú bíróság ugyan utalt az indítványozó fellebbezésére ebben az indítványozó által felhozott jogkérdés körében is, de érdemben nem bírálta el, mert fellebbező állítására, jogi érvelésére a másodfokú ítélet indokolása nem terjedt ki.

Az indokolás pedig a bírósági határozat azon lényegi része, amelyben rejlik az a meggyőző erő, amely a bíróság rendelkezéseit is megalapozza.

b) Indokolt bírói döntéshez való jog sérelme

Indítványozó szerint a **másodfokú bíróság** (Fővárosi Törvényszék) **részítélete alaptörvény-ellenes**, mert a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét jelenti. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványát képezi az ún. „indokolt bírói döntéshez való jog”.

Az Alkotmánybíróság a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatában összefoglalóan kimondta, hogy "[a]z Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes bírósági eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon (lásd 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34])" (Indokolás [26]).

Indítványozó a fellebbezésében a **perbeli ügyben állított egy jogkérdést, azt a másodfokú bíróság nem vizsgálta**. A jogkérdés figyelmen kívül hagyásának okát a másodfokú bíróság nem adta, míg a felülvizsgálati bíróság hivatalból, vizsgálat nélkül elutasította a felülvizsgálati

kérelmet, holott abban olyan fellebbezési kérelem egy részének elbírálatlanságára történt hivatkozás, így a felülvizsgálati eljárásban kizárólag a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre utalással történő helybenhagyásra vonatkozó előírás (rPp. 271.§ (4) bek. b) pont) mechanikus alkalmazásának lehetősége erősen kétséges.

Az rPp. rendelkezései is kétséget kizáróan lehetőséget biztosítottak volna a Kúria számára, hogy a felülvizsgálati eljárást lefolytassa az indítványozó azon felülvizsgálati kérelme vonatkozásában, amelyben azt állította az rPp. rendelkezéseinek felhívásával, hogy a másodfokú bíróság nem merítette ki az indítványozó alperes fellebbezésének egészét.

A Kúriának lehetősége lett volna arra, hogy **olyan tartalmú felülvizsgálati döntés hozzon, amely lehetővé teszi a fellebbezés másodfokú bíróság általi ismételt érdemi megvizsgálását vagy a jogerős felülvizsgálatáról is dönthetett volna** érdemben az rPp. 275.§ (3)-(5) bekezdései szerinti felülvizsgálati jogkörében. Ennek az Alaptörvényből is következő kötelezettségének a Kúria azonban nem tett.

A Kúriának **ez az eljárása szintén eléri az alaptörvény-ellenesség szintjét.**

2.3. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti **jogorvoslathoz való jog sérelmére** abban az összefüggésben hivatkozik, hogy rendes, illetve a rendkívüli perorvoslat során jogi állítását egyetlen bírósági fórum sem bírálta el, a másodfokú bíróság a rendes perorvoslata (fellebbezése) egészét nem döntötte el, míg a Kúria egy formális rPp. rendelkezésbe kapaszkodva, érdemben nem vizsgálta a fellebbezés kapcsán elbírálatlanul maradt jogkérdést.

A Kúria formális elutasító döntésével szemben pedig további jogorvoslat nem áll indítványozó rendelkezésre.

Az Alkotmánybíróság számos alkalommal, többféle szempontból foglalkozott a jogorvoslati jog alkotmányos tartalmával. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a jogorvoslathoz való jog lényegi tartalma az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége (5/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 27, 31.; 35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16], legutóbb megerősítve: 3059/2017. (III. 20.) AB végzés Indokolás [15]).

Az Alkotmánybíróság értelmezésében az Alaptörvényben biztosított jogorvoslathoz való jog tényleges és hatékony jogorvoslat lehetőségének a biztosítását követeli meg, így nem csak abban az esetben állapítható meg az alapjog sérelme, ha a jogorvoslat lehetőségét teljesen kizárták (lásd például 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [61]), hanem akkor is, ha a jogszabályban egyébként biztosított jogorvoslat más okból nem tud ténylegesen és hatékonyan érvényesülni, így például ha azt a részletszabályok rendelkezései akadályozzák meg, ezáltal üresítve ki, illetve téve formálissá a jogorvoslathoz való jogot (lásd 21/1997. (III. 26.) AB határozat, ABH 1997, 103, 105-106.; megerősítve: Abh., Indokolás [31]).

"A jogorvoslathoz való jog olyan alkotmányos alapjog, amely tárgyát tekintve a bírói, illetőleg a hatósági (más közigazgatási) döntésekre terjed ki, tartalmát tekintve pedig azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni." (3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15])

„A jogorvoslathoz való jogból származik az a követelmény, hogy a jogorvoslat nyújtotta jogvédelem hatékony legyen, vagyis ténylegesen érvényesüljön és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására {18/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [10]}. A jogorvoslathoz

való jog a rendes jogorvoslati eszközök igénybevételét foglalja magában {9/2013. (III. 6.) AB határozat, Indokolás [28], 20/2015. (VI. 16.) AB határozat, Indokolás [16]}.”

„A jogorvoslatot elbíráló szerv nem köteles a kérelemnek minden körülmények között helyt adni, az azonban feltétlenül szükséges, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják. A jogorvoslati út igénybevételének nem előfeltétele valamely jog - esetleg alapjog - tényleges sérelmének a bekövetkezése, elegendő, ha az érintett megítélése szerint jogát (jogos érdekét) sérti a támadott döntés. A jogorvoslathoz való jog mint alapjog sérelme tehát akként is megvalósulhat, hogy más (alap)jogi sérelem esetleg nem állapítható meg az ügyben” (3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [16]-[17])

„A jogorvoslathoz való alapjog érvényesülése tevékeny közreműködést követel az állam részéről. Egyrészt a jogalkotónak meg kell alkotnia azokat az eljárási szabályokat, melyek szerint ez az alapjog gyakorolható, másrészt pedig a jogalkalmazók kötelesek e szabályokat követve eljárni. A fél akkor tudja tehát gyakorolni a jogorvoslathoz való alapjogát, ha a bíróságok az alapjog érvényesítésére rendelt jogszabályi előírások szerint járnak el.” (18/2017. (VII. 18.) AB határozat [12])

„Mindezeket egybevetve sem törekszik az Alkotmánybíróság arra, hogy a bíróságok fellebbezési feltételek megtartásának vizsgálatára vonatkozó döntéseit törvényességi szempontból felülbírálja. A fellebbezésre vonatkozó törvényi követelmények vizsgálata és az alapjog gyakorolhatóságának összefonódása miatt azokban az ügyekben tartja indokoltnak az alkotmányossági célú felülvizsgálatot, ahol a bírói döntés nem ad törvényen alapuló, logikus indokot a fellebbezés elutasítására. (18/2017. (VII. 18.) AB határozat [26]).

3.1. A Kúria a másodfokú részítéletet érdemben nem vizsgálta, az indítványozó felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasította. Erre a végzésben írtak szerint a Kúria a már nem hatályos rPp. 271.§ (4) bekezdés b) pontja szerint érezte magát feljogosítva, amely az alábbiak szerint rendelkezik:

„271.§ (4) Nincs helye felülvizsgálatnak, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre utalással hagyta helyben

...

b) a társasház tulajdonostársai közösségének szervei által hozott határozatok tárgyában hozott döntéssel szemben.”.

Az előbbi rendelkezést az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXVII. törvény iktatta be az rPp.-be, amelynek 8.§-hoz tartozó törvényjavaslati indokolása szerint:

„A törvény kiegészíti a Pp. 271. §-át egy (4) bekezdéssel, amely alapján nincs helye felülvizsgálatnak abban az esetben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre utalással hagyta helyben, a cég szervei határozatának bírósági felülvizsgálata iránt indított perekben és a társasház tulajdonostársai közösségének szervei által hozott határozatok tárgyában indult perekben. E szabály indoka az, hogy ezekben a perekben az figyelhető meg, hogy amennyiben a **másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre utalással hagyta helyben az elsőfokú bíróság ítéletét, úgy azokban nem merül fel olyan jogkérdés, amely indokolná a felülvizsgálati eljárás lefolytatását.** Abban az esetben azonban, ha a másodfokú döntésben eltérő a jogi indokolás, fennállhat annak lehetősége, hogy olyan összetett jogkérdések merültek fel, melyek indokolják a rendkívüli

jogorvoslati eljárás igénybevétele lehetőségének biztosítását; így e körben továbbra is helye lesz felülvizsgálatnak.”

Az érintett ügyben sem a másodfokú bíróság, sem a Kúrai nem vizsgálta meg egy olyan jogkérdést, amellyel kapcsolatban indokolt lett volna a felülvizsgálati eljárás érdemi lefolytatása.

A rPp. fenti rendelkezésével kapcsolatban alapvető alkotmányossági kérdésként merülhet fel, hogy annak lehetséges-e olyan értelmezése, amely azonos jogszabályi rendelkezésre utaló másodfokú döntés esetén *ab ovo* kizárt a felülvizsgálat. Tehát pl. az elsőfokú bíróság nem bírálja el a teljes keresetet, a felperes fellebbezése ellenére a másodfok jóváhagyó ítéletet hoz, akkor erre nincs alkotmányos megoldás? Indítványozó szerint erre a kérdésre az a helyes válasz, hogy ebben a körben a felülvizsgálatot kizáró rendelkezés nem alkalmazható, csak abban a részében, amit a fellebbezésből a másodfokú bíróság elbírált. Az elbírált részében a felülvizsgálat kizárt, míg az elbírálatlan részében, viszont a felülvizsgálat megengedett, és a Kúria részéről érdemi vizsgálatnak van (lenne) helye.

Ezzel összefüggésben az indítványozó hivatkozik az alábbiakra:

Az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint [...] alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevétele formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is. A tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő hatékony bírói jogvédelem pedig attól függ, hogy az eljárási szabályok értelmében a bíróság mit vizsgálhat felül". (7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]; hasonlóan: 36/2014. (XII. 18.) AB határozat, Indokolás [69]; 8/2011. (II. 18.) AB határozat, ABH 2011, 49, 80-81.).

3.2. Megjegyezzük, hogy Alkotmánybíróság gyakorlatában „A befogadhatóság oldaláról az Alkotmánybíróság többnyire az alkotmányossági kérdéskör megjelölésével igazolja a kérdés alapvető alkotmányjogi jellegét.” (Az alkotmányjogi panasz kézikönyve, HVG-ORAC, 2015, szerk. Bitskey Botond és Török Bernát), jegyzetként (128) utalva arra, hogy „Az indítványozók által felvetett problémák közül több - különösen a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme, a közigazgatási határozatok bíróság általi felülvizsgálhatósága követelményének a sérelme és a jogorvoslatihoz való jog sérelme - alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekintendők. 2/2013. (I. 23.) AB határozat, Indokolás”

Az rPp. 271.§ (4) bekezdés b) pontja egy **alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdés** vizsgálatának szükségességét is felvetheti, miszerint annak kapcsán hogyan kellett volna az elsőfokú bíróság ítéletének másodfokú bíróság általi azonos jogszabályi rendelkezésre utalással történő helyben hagyását megtenni a másodfokú bírói döntésben, és amely segíthette volna a Kúriát a felülvizsgálat kizártságának megállapítása során. Az rPp. hatályon kívül helyezése folytán talán már nem tűnhet lényegesnek ez a szempont, viszont a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: úPp.), hasonló rendelkezése minden vagyoni jogi perben a felülvizsgálati eljárást hasonló okból kizárttá teszi. Az úPp. 408. § (2) bekezdése alapján „nincs helye felülvizsgálatnak vagyoni jogi perben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyta helyben.”

A felülvizsgálat engedélyezésének egyes kérdéseiről szóló 2/2017. (XI. 13.) PK vélemény 11. pontja szerint, ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyja helyben, ezt a másodfokú bíróság ítéletének indokolásában egyértelműen, a Pp. vonatkozó rendelkezésére utalással fel kell tüntetni.

A jelen ügyben a másodfokú bíróság a részítéletének indokolásában csak annyit rögzített, hogy „A másodfokú bíróság a fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság részítéletét a Pp. 256/A. § (6) bekezdése folytán alkalmazandó 253. §. (2) bekezdése alapján helybenhagyta.” (ezen rendelkezések egyike sem olyan jogszabályi rendelkezés, amely az első fokú ítéletét azonos jogszabályi rendelkezésre való utalással történő helybehagyásának minősülne).

Ennek az alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdésnek az érintésével a **peres eljárásban született bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség megállapítására juthatunk**. A másodfokú bíróság nem rögzítette a részítélete indokolásában, hogy azonos jogszabályi rendelkezés(ek)re utalással hagyta helyben az elsőfokú ítéletet, és a Kúria sem észlelte ezt a hiányosságot a felülvizsgálati eljárásban, és nem észlelte, hogy a fellebbezés nem volt teljes körűen kimerítve (bár arra indítványozó hivatkozott).

4.1. Az **Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikkének (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak**. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek.

Az Alaptörvény 28. cikke szerint:

„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

A peres ügyben indítványozó alperes az elsőfokú ítélet ellen több okból fellebbezett, ebből egy fellebbezési ok tekintetében a jogkérdést a másodfokú bíróság nem vizsgálta meg, míg a Kúria ugyanezt jogkérdést - formális szempontból – szintén elmulasztotta érdemben vizsgálni. Az Alaptörvény által a bíróságokhoz intézett „értelmezési” előírásából következően az rPp. 271.§ (4) bekezdés b) pontjának alkalmazása az indítványozó teljes felülvizsgálati kérelmére nemcsak a jogszabálynak, de a józan észnek is ellentmond. Az Alaptörvény - indítványozó szerint - előírja a bíróságok számára, hogy a jogszabályok szövegének értelmezése során olyan jelentést kell azoknak tulajdonítani, hogy a kapott eredmény és a jogszabály célja között ne legyen ellentmondás, ellentét.

A jelen ügyben ez különösen igaz az rPp. 271.§ (4) bekezdés b) pontjának Kúria általi alkalmazása kapcsán, amely azon megközelítés alapján áll, hogy másodfokú részítélet az elsőfokú részítélet helyben hagyásával született meg, ezért tovább már nem kell vizsgáldni. Indítványozó álláspontja szerint a **másodfokú részítélet a külön jogkérdésben az „értelmezési” elv alapján érdemben vizsgálható lett volna a Kúria által**, és a felülvizsgálati eljárást érdemben le kellene folytatni.

Az alaptörvényi „értelmezési” előírás szintén megerősíti a másodfokú részítélet alaptörvény-ellenességével kapcsolatos indítványozói kifogást, hiszen a korábban előadottak szerint

egyértelmű: a törvényszéki részítélet érdemben nem foglalkozott a fellebbezésben felhozott jogkérdéssel.

A 3179/2018. (VI. 8.) AB határozatban hangsúlyozta az Alkotmánybíróság, hogy "az adott ügyben alkalmazandó jogszabályoknak pusztán a nyelvtani értelmezése nem felel meg az indokolt bírói döntéssel szemben támasztott alkotmányos követelményeknek. Ennek oka, hogy az Alaptörvény 28. cikke azt a kötelezettséget rója a bíróságokra, hogy a jogszabályokat azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezniük. A bírói jogalkalmazás folyamatában a jogszabályok értelmezése egy olyan komplex indokolást igényel, amely a szintaktikai mellett a teleologikus és a rendszertani értelmezés szempontjait is felismeri, értékeli és egymásra tekintettel ütközteti. A jogértelmezés ezen bíró által érvényesített, komplex folyamatában az irányadó jogi normákat a rendszertani értelmezés keretében nemcsak egymásra tekintettel, hanem a jogalkotó céljára és az Alaptörvényre figyelemmel is értékelní kell a konkrét ügyben" (Indokolás [81])

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint "az Alaptörvény 28. cikke a formális jogszerűsége túlmutató, olyan alkotmányjogi szempontból értékelhető tartalmi követelményeket támaszt a bírói döntések indokolásával szemben, amelyek értelmében a bíróságnak a döntése szempontjait, indokait kellő részletességgel kell bemutatnia" (3305/2017. (XI. 24.) AB határozat, indokolás [41]; megerősítve 3179/2018. (VI. 8.) AB határozat [82])

5.1. Alkotmánybíróságnak nem feladata a konkrét jogvitákban való ítélezés, kizárólag arra van hatásköre, hogy alkotmányossági szempontból felülvizsgálja az indítványozók által eléje tárt bírói döntéseket, és kiküszöbölje az azokat érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet.

Az indítványozó érintettségével lefolyt ügyben **a másodfokú és a felülvizsgálati eljárás során a peres eljárás érdemét befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölése szükséges a másodfokú és a kúriai döntés megsemmisítése útján**, amely **az elsőfokú ítéletre is kihat** olyan módon, hogy a másodfokú bíróságnak az indítványozó fellebbezésének érdemben el nem bírált részét az említett külön jogkérdésben a másodfokú ítélet ismételt meghozatala során meg kell vizsgálnia.

6. Alkotmányjogi érvelés összefoglalása

Fentieket összefoglalva és eredeti indítványunkat kiegészítve, alkotmányjogi érvelésünk szerint az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntések ellentétesek az Alaptörvénnyel, és sértik az indítványozónak az Alaptörvényben biztosított jogát az indítványozó által a kérelem vonatkozásában megjelölt jogalapon.

A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme, illetve a jogorvoslathoz való jog sérelme az Alkotmánybíróság gyakorlatában önmagukban alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekintendők.

6.1. A támadott bírói döntések ellentétesek az Alaptörvénnyel, mert **sértik a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot**, azon belül is **egyrészt a hatékony bírói jogvédelem követelményét**. Alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a perbe vitt jogokat és kötelezettségeket érdemben elbírálja. A hatékony jogvédelem megléte attól függ, hogy a bíróság mit vizsgálhat felül, a fellebbezési és felülvizsgálati bíróságok részéről az indítványozó fellebbezésében felhozott jogkérdést érdemben el kellett volna bírálnia a másodfokú bíróságnak, míg a Kúriának észlelnie kellett volna ezt a mulasztást, mint eljárási jogkérdést. A támadott bírói döntések **másrészt sértik a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog körében indítványozónak az indokolt bírósági döntéshez való jogát**.

Az alkotmányos **jogsérelmet a következő tények igazolják.**

Az indítványozó több okból élt fellebbezéssel az elsőfokú részítélettel szemben. (Indítványozó a fellebbezésének 6. pontjában arra hivatkozott, hogy a végrehajtásra tekintettel az érvénytelenné nyilvánítása nem hatályosulhat, érvénytelenné nyilvánítás nem lehetséges). Az egyik releváns jogkérdésben, amelyet az indítványozó tehát a fellebbezése 6. pontjában adott elő, azonban a másodfokú bíróság nem döntött, és nem indokolta, hogy az elsőfokú részítéletet helyben hagyó döntésében miért nem fogadta el a fellebbező alperes jogkérdésben előadott érvelését.

Ezért **a fellebbezés részben elbírálatlan maradt**, és közben a **fellebbezési (másodfokú bíróság) nem tett eleget indokolási kötelezettségének** (tényszerűen a másodfokú ítélet megemlítette ugyan az indítványozó alperes fellebbezésének jogkérdésre vonatkozó kérelmét, de a jogerős ítélet annak kapcsán semmilyen indokolást nem tartalmaz). **A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék az ügy érdemében - részben - nem hozott döntést.**

Indítványozó, mint alperesi fellebbező fél fellebbezésének egy érdemi jogkérdésben felhozott hivatkozására nem terjed ki a másodfokú döntés, ezt felülvizsgálati kérelmében kifejezetten eljárásjogi szabálytalanságként kifogásolta az indítványozó felperes. A Kúria viszont érdemben ezt az eljárásjogi jogsértést nem vizsgálta.

A másodfokú bíróság közvetlenül megsértette indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, míg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság pedig ezt a jogsértést elmulasztotta ezt felülvizsgálni.

6.2. A támadott bírósági döntések **sértik a jogorvoslathoz való jogot.** A jogorvoslathoz való jog az ügyfelet/peres felet illető jog érvényesítésének egyik legfontosabb garanciája, Tekintettel kell lenni arra, hogy ne csak formálisan valósuljon meg a jogorvoslat lehetősége, hanem a **jogorvoslat ténylegesen is alkalmas legyen arra, hogy betöltse szerepét a jogrendszerben.** A peres eljárás eljárási szabályainak a betartása nélkül a jogbiztonság szenvedne csorbát. A jogorvoslatot elbíráló szerveknek (jelen peres ügyben **a bíróságoknak**) **feladata**, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a **jogorvoslati eljárást lefolytassák**, és a jogorvoslati kérelemben írtakat **a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják.**

A felülvizsgálati kérelem alapján lefolytatott rendkívüli jogorvoslati eljárás és a – fellebbezés nyomán lefolytatott – másodfokú eljárás között lényegi érdemi különbségek vannak. A másodfokú eljárásban pl. – ha korlátozottan is, de – lehetőség van új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására [rPp. 235.§ (1) bekezdés], míg a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének már nincs helye, a Kúria csak a rendelkezésre álló iratok alapján dönt [rPp. 275.§ (1) bekezdés]. Ezért **a Kúriának a rendelkezésre álló iratok alapján kialakított azon meggyőződése**, miszerint az elsőfokú döntés megalapozott volt (mivel szerinte másodfokon azonos jogszabályi rendelkezésre utalással történt jóváhagyás) – **nem pótolhatja a másodfokú eljárás és döntés olyan hiányát, amikor a fellebbezési kérelemben felhozott jogkérdést nem bírálják el másodfokon.**

Az alkotmányos **jogsérelmet a következő tények igazolják.**

Indítványozó fellebbezéssel élt az elsőfokú részítélet ellen. Fellebbezésében releváns anyagi jogi jogkérdésben (fellebbezés 6. pont) vitatta az elsőfokú részítéletet. Fellebbezési kérelmének ezen részére a másodfokú ítélet indokolásában nincs a bíróság részéről megállapítás. Indítványozó nem tudja miért hagyták figyelmen kívül, miért nem bírálták el a fellebbezési eljárásban a jogkérdésben előadott álláspontját. Miután a másodfokú bíróság nem hozott az indítványozó

rendes jogorvoslat keretében előterjesztett fellebbezésére érdemi és indokolt döntést a felmerült jogkérdésben, indítványozó rendkívüli jogorvoslati joga alapján a Kúriához fordult. Felülvizsgálati kérelmében indítványozó kifogásolta a másodfokú bírósági döntést, hogy nem merítette ki a fellebbezést. A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság azonban nem vizsgálta meg az indítványozó felülvizsgálati kérelmének 4. pontjában foglaltakat (ebben indítványozó azt állította, hogy a másodfokú bíróság megsértette az ítélet teljességének elvét azzal, hogy elmulasztotta kimeríteni a fellebbezést), amelyben eljárásjogi szempontból vitatta a másodfokú döntést, illetve formális szempontból (azonos jogszabályi rendelkezésre utalással történt jóváhagyás másodfokon) arról döntött, hogy nincs helye felülvizgálatnak.

Előbb írtak alapján indítványozó a **kérelmezett bírói döntések érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét állítja.**

6.3. Indítványozó panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést érint, tartalmilag alapjogi relevanciával bíró kérdés vizsgálatát veti fel az rPp. 271.§ (4) bekezdés b) pontja alkalmazása, értelmezése kapcsán. Ez a törvény (az rPp.) már nincs hatályban, korábban indult perekben alkalmazzák. A hatályos polgári eljárási jogban **az úPp. 408. § (2) bekezdésében tetten érhető hasonló szabály.** Így a polgári peres eljárás során való alkotmányos (alapjogi) alkalmazás mikéntje alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekinthető. A polgári peres eljárás során a jogalkalmazás e ponton szorosan kapcsolódik a tisztességes bírósági eljáráshoz és a jogorvoslathoz való jog alkotmányos követelményéhez, amely jogalapokra az indítványozó panaszát alapította.

Indítványozó álláspontja szerint a Kúria által felhívott rPp. 271.§ (4) bekezdés b) pontja kizárólag szoros értelmezés mellett alkalmazható. Ez azt jelenti, hogy a felülvizgálat megtagadására a legfőbb bírói fórum részéről csak akkor lenne mód ha a következő feltételek együttesen teljesülnek (i) a másodfokú bíróság helyben hagyja az elsőfokú bíróság döntését, és (ii) a helybenhagyás azonos jogszabályi rendelkezésre utalással történik, (iii) az alkalmazandó anyagi jogból kiemelve az azonos jogszabályi rendelkezéseket a másodfokú döntés is konkrétan tartalmazza (felsorolja) azokat, és végül (iv) nincs eljárásjogi jogsértés, amit el kell bírálni (azaz, ha a másodfokon eljáró bíróság nem meríti ki a fellebbezést, nem beszélhetünk azonos jogszabályi rendelkezésre utalással történő jóváhagyásról).

Panasza alkotmányossági vizsgálatot lehetővé tévő alapjogi összefüggéseit indítványozó akként valószínűsítette, hogy az előbb írtak előadása mellett a másodfokú bíróság részítéletének indokolásából idézve bemutatta, hogy a helyben hagyás jogalapjára vonatkozó rendelkezések felhívásán kívül, a Fővárosi Törvényszék nem jelölte meg, hogy mely anyagi jogi normák alkalmazása mellett történt a jóváhagyás, így sérelmezett másodfokú döntés nem felel meg az az „azonos jogszabályi rendelkezésre való utalással” történő helybenhagyás kritériumának!

Fentiek alapján a sérelmezett kúriai döntés csak annak az egy törvényi feltételnek felelt meg, hogy a másodfokú bíróság helybenhagyó ítéletet hozott. Nem történt a vitatott döntésekben utalás azonos jogszabályi rendelkezésekre, nem tartalmazza az azonos anyagi jogi rendelkezéseket a törvényszéki döntés, és a felülvizsgálati eljárásban nem orvosolták az indítványozó eljárásjogi kifogását (indítványozó jogsértésként hivatkozott arra, hogy fellebbezését nem merítette ki a másodfokú döntés).

6.4. Indítványozó hivatkozik az Alaptörvény 28. cikkére, amennyiben az „értelmezési elv” a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog követelményével szoros – természetes fogalmi - egységet alkot. Az Alaptörvény 28. cikke előírja a törvények „objektív teleologikus” értelmezését, viszont a törvényértelmezéssel kapcsolatban a t. Alkotmánybíróság csupán az csak az alapjogkonform

értelmezést fogja tudni ellenőrizni. Az Alaptörvény 28. cikke nem alapjogi rendelkezés (az alapjogi rendelkezések az Alaptörvény római számozású cikkeiben található). Magukat az alapjogi rendelkezéseket azonban már a jogértelmezési elvek fényében kell értelmezni, ezért indítványozó az ilyen módon értelmezett alaptörvényi rendelkezésekkel indokolta a sérelmezett bírósági döntésekkel kapcsolatos indítványát.

Ahogy a római jogban is tartották: „*Scire leges non hoc est verba earum tenere, sed vim ac potestatem*” (a törvényeket értelmezni nem azt jelenti, hogy a betűjüknek engedelmességek, hanem értelműknek és céljuknak).

Az „értelmezési” elv alapján indítványozó álláspontja szerint a másodfokú részítélet a külön jogkérdésben (anyagi jogi hivatkozás a fellebbezés 6. pontja, eljárási kifogás felülvizsgálati kérelem 4. pontja) érdemben vizsgálható lett volna a Kúria által, és a felülvizsgálati eljárást érdemben le kellett volna folytatni.

Mivel indítványozó alkotmányjogi panasza a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenességre mutat rá, illetve az abban felvetett probléma alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek tekinthető, **indítványozó alkotmányjogi panasza, az egyéb feltételek mellett összességében kimeríti a befogadhatóság kritériumait**, ezért az Abtv. 29.§-ában, illetve az Ügyrend 30.§-ában írtak alapján a panasz visszautasításának nincs helye.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

Az eredeti indítvány tartalmazza.

4. A peres ügy iratanyagai

Az eredeti indítvány tartalmazza.

Kelt: Budapest, 2019. október 14.

